

כ"ה כסלו, תשע"ד, 28.11.2013

גיליון מס' 385

פרשת מקץ

האחדות כשליחות

מאת סא"ל הרב שרון צברי, ניר גלים

בשבתות התקופה שאנו נמצאים בה, קוראים בתורה את פרשיות ספר בראשית, הגדוש בסיפורים המגוללים את קורותיהם של דמויות מופת ומתאר את עלילות חייהם הנעלים של אבות האומה. אחת הדמויות המרכזיות היא זו של יעקב אבינו. יעקב הוא האב שחותר לאחדות וכל צאצאיו מרכיבים את עם ישראל.

כבר בראשית סיפור התורה על יציאתו של יעקב, אנו נפגשים באירוע לא שגרתי של אחדות. יעקב אבינו בורח מארץ ישראל לחרן מפני עשיו אחיו שרוצה להרגו. במהלך דרכו השמש שוקעת, ויעקב מתארגן ללינת לילה. הכתוב מספר שיעקב בוחר כמה אבנים ושם מתחת לראשו ככרית, "ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא". והנה, יעקב מתעורר בבוקר, ואז "ויקח את האבן אשר שם מראשותיו". לפי המדרש, הפער בין לשון הרבים בתחילה ללשון היחיד שבהמשך מוסבר בכך שכוחו של יעקב איחד בין האבנים, למען יזכו כולן לשרת את יעקב, ובכך נמנעו הפירוד והמריבה בין האבנים.

בפרשת השבוע שלנו מסופר על יוסף והאחים, בניו של יעקב. לאחר שהפרו את האחוה ומכרו את אחיהם לעבדות תמורת סכום פעוט, יוסף, ממשיך דרכו של יעקב, מבקש להשיב את האחדות על כנה. הוא מעמיד את האחים במבחן. בחוכמה רבה הוא רוקם סיפור שסופו האשמת בנימין בגניבה. יוסף מכריז כי יקח את בנימין לעבד, ושאר האחים חופשיים ללכת לדרכם. האם האחים יחזרו על טעות העבר ויפנו עורף לאחים, או יחלצו לעזרתו תוך לקיחת סיכון גדול?

אכן ניכר שהאחים למדו את הלקח, ועברו שינוי מהותי בדאגה ההדדית וברוח הרעות והאחדות שביניהם. יהודה ניגש אל יוסף, שליט מצרים, ומוכן להקריב את עצמו על מנת להגן על בנימין. לאחר שהבין שהאחים התחרטו על הפירוד ואימצו את רוח האחדות, יוסף חושף את עצמו, והמשפחה שוב חוזרת להיות מלוכדת.

בסוף ימיו של יעקב, מסופר שיוסף הביא את שני בניו, מנשה ואפרים, לפני יעקב על מנת שיברך אותם. יוסף מגיש את בניו ומשום שמנשה הוא הבכור, יוסף מעמידו בצד ימין של יעקב, ואילו את אפרים,

הצעיר יותר, הוא מעמיד בצד שמאל. יעקב, באופן מפתיע, הופך את ידיו ומניח את יד ימין על ראש אפרים שבשמאל ואת יד שמאל על ראש מנשה שבימין. חז"ל אומרים לנו שבאותו רגע, יעקב מנסה בחושיו העדינים להרגיש את תחושת נכדיו, מה גורם להם היפוך הידיים, והוא חש את מה שקיווה - אפרים לא מתגאה על מנשה, מנשה לא מקנא באפרים.

כשיעקב אבינו מזהה איזו אחדות נפלאה יש בין שני נכדיו, בלי קנאה זה בזה, בלי גאווה זה על זה - יעקב אומר לנכדיו: "בך יברך ישראל!" יעקב לא אומר שישראל יברכו באבות האומה, ולא באחיו הצדיקים/בעלי המעלה, אלא בשני נכדיו. האחדות היא אבן יסוד במסורת ישראל, ועל כן הנכדים המאוחדים של יעקב מסמלים את ברכת ישראל.

חשוב להתבונן בהבדל בין אחים לבין בנים. לאחים יש תכונות שונות ולעיתים גם מחלוקות קשות. אבל כאשר מתייחסים זה לזה כאל בנים של אותו אב, "כולנו בני איש אחד נחנו", אזי מתגלמת האחדות האמיתית, זו המשמעות של "בני ישראל", בניו של יעקב אבינו. כשאנו בני ישראל, אנו יכולים להיות מאוחדים, למרות ההבדלים ביננו.

סא"ל הרב שרון צברי, תושב ניר גלים, נשוי לדורית ואב לשלושה - דניאל, אורי ויהונתן. בוגר הישיבה הגבוהה אור עציון. בעל תעודת הוראה ותארים מתקדמים בתנ"ך ובתלמוד. שימש כמנחה הוראה, ר"מ בישיבה תיכונית. שליה משרד החוץ בהו"ל. רב בסיס מירונים, המיבת הצנחנים. בית הספר לקצינים ואוגדת עזה. כיום ראש ענף הכשרות ברבנות הצבאית הראשית.

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של תנועת הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום subscribe בעורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בעורת הנושא. תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il